

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 04.10.1996
KOM(96) 431 endelig udg.

96/0218 (CNS)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om tilrettelæggelse af samarbejdet omkring Fællesskabets vedtagne energimål

(forelagt af Kommissionen)

Begrundelse

Indledning

1. Energien har altid spillet en vigtig rolle for Fællesskabets udvikling, faktisk drejer to af Fællesskabets tre grundlæggende traktater sig om energi. Energiens afgørende betydning for et moderne industrisamfunds økonomiske og sociale trivsel og sikkerhed blev understreget af de to oliekriser i 1973/74 og 1979/80, som begge havde vidtrækkende strukturelle og økonomiske konsekvenser for især energisektoren i medlemsstaterne. Der blev truffet foranstaltninger for at sikre en koordineret reaktion på udefra kommende kriser, og der blev større samarbejde om energi på fællesskabsplan, men da det ikke lykkedes at indføre en omfattende fælles energipolitik, valgte de enkelte medlemsstater deres egen løsning på energiforsynings- og energiefterspørgselsproblemerne. Fællesskabet må stadig leve med denne situation i energisektoren, og den skal stadig kunne forenes med den udvikling, der er sket med hensyn til Fællesskabets politiske og økonomiske integration.

Udvikling af en politik

2. En række udviklinger i Fællesskabet og en række eksterne faktorer som verdensøkonomiens internationalisering kræver særlig opmærksomhed, når Fællesskabets nuværende energipolitiske situation skal bedømmes. I midten af 1980'erne indledte Fællesskabet med den fælles akt oprettelsen af et stort indre marked, der også må omfatte energi. Oprettelsen af et indre energimarked, som fungerer uden problemer, er faktisk afgørende for, at det indre marked kan blive en succes, og for, at Fællesskabets generelle økonomiske mål kan nås.
3. På et senere tidspunkt gav traktaten om Den Europæiske Union (TEU) Fællesskabet nye opgaver, hvoriblandt større økonomisk og politisk enhed og især oprettelse af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) er særlig vigtige. I den tilnærmelsesproces, som er afgørende for, at ØMU kan indføres, må energien på grund af sin strategiske betydning og sin uundværlighed for den økonomiske vækst nødvendigvis spille en vigtig rolle. I TEU blev det også erkendt, at de miljøspørgsmål, der er kommet til at stå øverst på den politiske dagsorden på grund af offentlighedens voksende bekymring, skal integreres i Fællesskabets økonomiske og sociale udvikling. Energien, som er en nøgelfaktor, når det drejer sig om at opnå bæredygtig udvikling, kan derfor ikke betragtes som underordnet, hvis alle de miljømæssige opgaver på både lokalt og globalt plan skal løses. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorledes energien kan bidrage til Fællesskabets samlede konkurrenceevne, sætter traktaten, især artikel 130 (3), Fællesskabet i stand til at træffe foranstaltninger, der kan understøtte industriens konkurrenceevne. Når det tages i betragtning, at det indre marked for energi skal kunne fungere tilfredsstillende, har denne bestemmelse væsentlig betydning for udformningen og gennemførelsen af energipolitiske regler for Fællesskabet.
4. Endelig udvikler Fællesskabet sig i en verden, hvor den indbyrdes sammenknytning og gensidige afhængighed bliver stadig større, især efter den kolde krigs afslutning. Fællesskabet har påtaget sig vigtige internationale forpligtelser, især gennem sit net af bilaterale og multilaterale aftaler. Dog må det lægge større vægt på energiaspekterne i sine eksterne forbindelser, hvis det skal finde en løsning på de problemer, som dets store og stadig voksende afhængighed af energiforsyninger udefra skaber, og som mange energispørgsmåls internationale dimension, ikke mindst i forbindelse med miljøet, fører med sig.

Begrundelse for forslaget

5. På denne baggrund anså Kommissionen det for både nødvendigt og vigtigt at genoplive diskussionen om udformningen af Fællesskabets eventuelle fremtidige energipolitik. Offentliggørelsen af grønbogen "Mod en energipolitik i den Europæiske Union" i begyndelsen af 1995 blev indledningen til en intensiv debat om dette emne med alle berørte parter i energisektoren, Fællesskabets øvrige institutioner og medlemsstaterne. På grundlag af denne drøftelses resultater vedtog Kommissionen hvidbogen "Energipolitik i Den Europæiske Union" den 13. december 1995. Denne hvidbog er en vigtig milepæl i udviklingen af energipolitiske rammer på fællesskabsniveau. Hvidbogen er en redegørelse for Kommissionens syn på, hvorledes energipolitikken bør udvikles på fællesskabsplan. Den opstiller detaljerede argumenter for, hvorfor energipolitiske rammer på fællesskabsplan er nødvendige, hvis Fællesskabets generelle mål skal virkeliggøres. Det vedlagte forslag har til formål at opstille Fællesskabets energimål og at udstikke rammerne for, hvorledes samarbejdet omkring disse vedtagne mål bedst kan tilrettelægges. Denne opfattelse støttes af energiministrenes resolution af 7. maj 1996 om hvidbogen, hvori det hedder, at de vedtagne fælles energimål i resolutionen om grønbogen bør gennemføres på fællesskabsplan, og at Kommissionen bør indføre et formaliseret samarbejde mellem Fællesskabet og medlemsstaterne for at sikre, at Fællesskabets og medlemsstaternes energipolitik stemmer overens med disse mål.
6. Der argumenteres også for en mere konsekvent holdning til energipolitik på fællesskabsplan i Kommissionens rapport til IGC om civilbeskyttelse, turisme og energi (SEK(96) 496 endelig udg.). Denne rapport understreger behovet for bedre udnyttelse af energisektorens nuværende instrumenter, så den overordnede sammenhæng sikres. Det påpeges, at Kommissionen ikke søger nye beføjelser, men at det ønskede resultat efter dens opfattelse kan opnås ved, at det nuværende retsgrundlag i traktaterne samles i et enkelt kapitel, eller ved, at der indsættes et energikapitel i traktaten.
7. Tidligere opstillede Fællesskabets energipolitiske initiativer sektormål for Fællesskabet. Disse mål var en korrekt afspejling af tidens problemer, især den overvældende afhængighed af en enkelt brændstofkilde, men det blev efterhånden klart, at sådanne mål var af begrænset nytte, da de hurtigt blev overhalet af udviklingen. Desuden kunne de ganske vist skabe øget samarbejde på fællesskabsplan på grundlag af en voksende indbyrdes afhængighed, men de kunne ikke tilpasses til medlemsstaternes voksende økonomiske integration og til behovet for, at Fællesskabet i mange tilfælde skulle kunne reagere på de energiproblemer, der hele tiden opstod.

Den foreslåede foranstaltning

8. Et vigtigt led i dette forslag bliver derfor at opstille en liste over Fællesskabets vedtagne energimål. Erfaringerne har vist, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at opstille afgrænsede mål for energisektorerne. Vægten skal snarere lægges på det energipolitiske samarbejde. Målet er ikke at lægge den nationale energipolitik i en spændetrøje, men at sikre, at den nationale energipolitik og de nationale energipolitiske foranstaltninger er i overensstemmelse med Fællesskabets vedtagne energimål. Medlemsstaternes energisektorer vil stadig kunne afspejle ressourcebesiddelser, politiske valg og sociale og økonomiske forhold, og hele denne forskellighed kan betragtes som en styrke, men den skal være i overensstemmelse med det indre markeds forpligtelser og med de miljømæssige målsætninger osv., som fastsættes på fællesskabsplan.

9. En liste over energimål, som bygger på hvidbogen "Energipolitik i Den Europæiske Union", findes i udkastet til afgørelsen om rammerne for en fælles energipolitik. Denne liste indeholder de store, generelle politiske retningslinjer, der bl.a. omfatter konkurrenceevne, miljøbeskyttelse, forsyningssikkerhed, eksterne energiforbindelser og fremme af energiaktivitet og vedvarende energi, som altsammen i sin tid er blevet godkendt af medlemsstaterne, senest i Rådets resolution om hvidbogen på energiministrenes møde i Rådet den 7. maj. Også de vigtigste fællesskabsinstrumenter, som kan bidrage til disse målsætnings opfyldelse, bliver omtalt.
10. Der blev overvejet kvantitative mål for energieffektivitet og vedvarende energi, men skønt de kunne være hensigtsmæssige, var der vigtige grunde til ikke at opstille så faste mål. Energieffektiviteten er en af de mest omkostningseffektive og miljøvenlige "energikilder", som findes. I 1970'erne og 80'erne havde Fællesskabet gavn af store energibesparelser, ikke mindst i industrisektoren, hvor de strukturændringer og olieprisstigninger, som fulgte efter oliekrisen, tilskyndede industrien til at indføre mere effektive procesteknikker. Det er imidlertid vanskeligt at pege på en nøjagtig politisk indikator, som sammenfatter effektivitetsresultaterne for Fællesskabet i et enkelt tal. De traditionelle energieffektivitetsforanstaltninger og energiintensitetsindikatorer kan variere betydeligt på grund af svingninger i den økonomiske aktivitet, og det er desuden vanskeligt at skelne effektivitetsresultater, som skyldes politiske ændringer (af skatte-, afgifts- eller lovgivningsmæssig art), fra dem, der skyldes teknologisk udvikling og kapitalanbringelse, især i energiproduktionssektoren. Energieffektivitetsresultaterne varierer også betydeligt inden for sektoren selv. Man fandt det derfor bedst ikke at opstille noget bestemt kvantitativt mål for energieffektiviteten. Den politiske hovedvægt skal lægges på opnåelse af regulære, omkostningseffektive effektivitetsforbedringer, og dette afspejles i målsætningen for energieffektivitet.
11. Der er blevet lagt særlig vægt på målsætningen for nye og vedvarende energikilder. Det erkendes, at disse innovative energikilder behøver igangsættelsehjælp i form af offentlig støtte for at kunne vinde indpas på markedet og finde afsætning og senere øge Fællesskabets konkurrenceevne, skabe beskæftigelse, formindske afhængigheden af eksterne energikilder og forbedre miljøet. Analysen i "Europæisk energi i 2020 - et scenario" viser, at anvendelsen af vedvarende energi i EU på nuværende tidspunkt ikke er særlig omfattende - ca. 5% af produktionen af primærenergi - i forhold til andre dele af verden. Der er således mulighed for at forøge den, selv om problemet på kortere sigt er at realisere den vedvarende energis muligheder på trods af de fossile brændslers meget attraktive priser. Ifølge Madrid-erklæringen om fremme af vedvarende energi kan vedvarende energi inden år 2010 tegne sig for 15% af produktionen af primærenergi, hvis man fører den rigtige politik, og det kan være et nyttigt udgangspunkt. Det er i denne forbindelse værd at opstille et ambitiøst, kvalitativt mål for Fællesskabets brug af vedvarende energi, og inspirationen kunne eventuelt hentes i denne erklæring.
12. For at kunne virkeliggøre de vedtagne energimål må Fællesskabet overvåge, hvorledes Fællesskabets energiforanstaltninger støtter de foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne, og hvorledes disse bidrager til realiseringen af de vedtagne energimål. Det skal ske på grundlag af rapporter fra Kommissionen, hvori der gøres rede for, i hvilken udstrækning medlemsstaternes og Fællesskabets energipolitik er i overensstemmelse med hinanden. Disse rapporter skal forelægges for Rådet, og danne udgangspunkt for en grundig ministeriel undersøgelse af energiudviklingen i Unionen. For at bistå Kommissionen med denne opgave skal der oprettes et udvalg bestående af medlemsstaternes repræsentanter. Inden for et sådant

samarbejde kan Fællesskabets og medlemsstaternes energiforanstaltninger få den nødvendige gennemsigthed, så de enkelte medlemsstaters energivalg kan forenes med hinanden.

13. Indførelse af et samarbejde omkring vedtagne energimål vil gøre det lettere at gennemføre en række af Fællesskabets energipolitiske foranstaltninger. Kommissionen vil søge at sikre, at Fællesskabets energiforanstaltninger er i overensstemmelse med de vedtagne mål og støtter de foranstaltninger, som træffes i medlemsstaterne. Medlemsstaterne vil også kunne sikre, at valg og prioriteringer i deres egne energisektorer er i overensstemmelse med de vedtagne fælles mål.
14. Disse rammer giver også mulighed for at videreføre det arbejde på energiområdet, som på nuværende tidspunkt danner grundlaget for drøftelser og vurderinger af den energipolitiske udvikling i medlemsstaterne og Fællesskabet. Rådets resolutioner om henholdsvis hvidbogen og grønbogen peger på behovet for et langsigtet samarbejde med medlemsstaterne, industrien og forskningscentrene for at fremme udveksling af oplysninger og erfaringer, for at afgrænse de opgaver, som er Fællesskabets anliggende, og for at overføre de bedste analysemetoder. Dette fælles grundlag for enighed om de forskellige elementer vil fremme udviklingen af forbindelser mellem Kommissionen, medlemsstaterne og energisektorens øvrige parter på grundlag af partnerskaber og skal føre til et arbejdsprogram, som er relevant for bedre kredse i energisektoren.
Initiativet vil bidrage til udvikling af konsekvente energianalyseprocedurer, der på deres side vil kaste lys over de centrale spørgsmål i tilknytning til energipolitikens tre grundpiller, nemlig konkurrencedygtighed, miljø og forsyningssikkerhed.

Konklusioner

15. Til slut mener Kommissionen, at dette samarbejde om energispørgsmål kan blive et værdifuldt redskab, når det drejer sig om at nå de vedtagne politiske mål og om at sikre sammenhængen mellem medlemsstaternes og Fællesskabets politik. Ud over at være det vigtigste forum for samråd og samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne i energianliggender skal denne proces være et middel, hvormed Kommissionen kan støtte medlemsstaternes foranstaltninger. En hurtig gennemførelse af det vedlagte forslag om oprettelse af dette samarbejde er påkrævet for at sikre, at Fællesskabets energiforanstaltninger, således som de er blevet opstillet i det vejledende arbejdsprogram i tilknytning til hvidbogen "Energipolitik i Den Europæiske Union", og medlemsstaternes egne energiforanstaltninger kan få den nødvendige gennemsigthed.

**Forslag til
Rådets afgørelse
om tilrettelæggelse af samarbejdet omkring Fællesskabets vedtagne energimål**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaterne, særlig artikel 130(3) i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²⁾

under henvisning til udtalelse fra det Økonomiske og Sociale Udvalg³⁾

ud fra følgende betragtninger:

energiministrene opfordrede på deres møde i Rådet den 7. maj 1996 i en resolution om hvidbogen "Energipolitik i Den Europæiske Union" Kommissionen til at indføre et formaliseret samarbejde mellem Fællesskabet og medlemsstaterne for at sikre, at Fællesskabets og medlemsstaternes energipolitik er i overensstemmelse med de vedtagne fælles energimål;

dette formaliserede samarbejde skal indgå i en fælles analyse af energisituationen og den fremtidige udvikling ved at medlemsstaterne samarbejder om energiundersøgelser på fællesskabsplan;

oprettelsen af det indre marked for energi er en vigtig opgave for Fællesskabet og medlemsstaterne, og det er vigtigt for det indre marked for energi, at energiudviklinger og energispørgsmål analyseres på fællesskabsplan i samarbejde med energisektoren og ved at samle alle relevante lokale, regionale, nationale og fællesskabelige elementer;

samarbejdet skal under hensyntagen til nærhedsprincippet sikre den størst mulige sammenhæng og overensstemmelse i forhold til de vedtagne energimål, for at Fællesskabets økonomiske og miljøpolitiske mål kan nås;

Fællesskabet har vidtrækkende kompetence i energisektoren i henhold til de nuværende traktater, men der findes stadig ikke noget samlet energipolitisk grundlag;

FTU-rammeprogrammerne, som bygger på EU-traktaten og Euratom-traktaten, sikrer udviklingen af nye energiteknologier i forbindelse med ikke-nuklear og nuklear energi;

hvidbogen foreslår en ny form for energipolitisk samarbejde omkring vedtagne energipolitiske mål, uden at dette dog griber ind i medlemsstaternes nuværende ansvar for deres egne energisektorer og en ny form for overvågning af energiudviklingen, som skal

1) EFT nr. C

2) EFT nr. C

3) EFT nr. C

samarbejde med medlemsstaterne, og som skal skabe værditilvækst ved at påpege og fremme de bedste metoder, ved at fremme samarbejde om energianalyser og energiundersøgelser og ved at sørge for udveksling af relevante erfaringer;

medlemsstaternes forpligtelse over for Fællesskabets energimål kræver et effektivt samarbejde på fællesskabsplan for at sikre, at både medlemsstaternes og Fællesskabets energipolitik bidrager til disse måls virkeliggørelse;

i forbindelse med dette samarbejde skal Kommissionen regelmæssigt have oplysninger fra medlemsstaterne, så den med mellemrum kan udarbejde rapporter om, i hvilken udstrækning medlemsstaternes energipolitik og Fællesskabets foranstaltninger bidrager til Fællesskabets energimål;

disse periodiske rapporter, der bedømmer energiudviklingen som helhed, skal danne grundlag for en undersøgelse af energiudviklingen, som foretages af Rådet;

af hensyn til den skiftende energisituation i Fællesskabet skal de vedtagne fælles mål regelmæssigt undersøges og eventuelt ajourføres efter forslag fra Kommissionen;

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Der indføres et formaliseret energisamarbejde mellem Fællesskabet og medlemsstaterne omkring vedtagne fælles energimål, som er opstillet i bilaget, og som især skal bidrage til:

- at skabe en stærk konkurrenceevne i Fællesskabet
- at øge forsyningssikkerheden
- at beskytte miljøet
- at fremme rationel og effektiv udnyttelse af energiressourcerne og nye og vedvarende energikilder
- at fremme liberalisering i energisektoren og internationalt energisamarbejde
- at sikre gennemsigtighed i medlemsstaternes og Fællesskabets energipolitik
- at udvikle en analyse og overvåge energimarkedet.

Artikel 2

1. For at nå de vedtagne energimål, som beskrives i artikel 1, vil Kommissionen foretage sig følgende:
 1. Overvåge de vedtagne fælles energimåls indvirkning på den energipolitiske udvikling i medlemsstaterne og overvåge udviklingen i den globale energisituation med henblik på at foretage eventuelle tilpasninger af de fælles energimål i bilaget
 2. Undersøge Fællesskabets og medlemsstaternes energiforanstaltninger og sørge for udveksling af de bedste metoder

3. overvåge, vurdere og udveksle informationer om alle former for energiaktivitet
 4. udvikle samarbejde og forbindelser på energiområdet
 5. fremme videreformidling af resultaterne af foranstaltningerne i 3 og 4.
2. Kommissionen vil undersøge, om der er behov for særlige fællesskabsforanstaltninger til støtte for foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne.

Artikel 3

1. Kommissionen underrettes regelmæssigt om de foranstaltninger, medlemsstaterne træffer for at virkeliggøre de vedtagne fælles energimål, der omtales i artikel 1, og om alle andre foranstaltninger, som er relevante for disse mål.
2. Kommissionen udarbejder på grundlag af de modtagne oplysninger en rapport om, hvorvidt medlemsstaternes energipolitik og Fællesskabets energiforanstaltninger er i overensstemmelse med de fælles energimål, og forelægger den i en meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Artikel 4

Denne afgørelse træder i kraft den ...

Artikel 5

Denne afgørelse offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

Udfærdiget i Bruxelles

På Rådets vegne

Formand

Bilag

VEDTAGNE FÆLLES ENERGIMÅL

1. **Energipolitikken skal på fællesskabsplan bidrage til, at Traktatens forskellige energimål, det gælder især markedsintegration, bæredygtig udvikling, miljøbeskyttelse og forsyningsikkerhed, bliver virkeliggjort.**
2. **At integrere Fællesskabets energimarked på grundlag af princippet åbne, konkurrenceprægede markeder er afgørende for, at der kan opnås fleksibilitet, effektivitet og varig sikkerhed i energisektoren. Der bør ved integrationen tages hensyn til, at sammensætningen af fossil og ikke-fossil energi er forskellig i medlemsstaterne, og integrationen bør øge den økonomiske og sociale samhørighed ved især at udvikle transeuropæiske net.**
3. **Gennemsigtige ufordrejede energipriser skal sikre, at markederne for alle former for brændsel i Fællesskabet fungerer effektivt og er fuldt konkurrencedygtige.**
4. **For at nå frem til den bæredygtige udvikling, Traktaten opstiller som mål, må energi- og miljømålene nødvendigvis integreres. Overalt, hvor det er muligt, skal energiproduktionens og energiforbrugets fulde omkostninger afspejles i prisen. Rentable brændselsformer, der ikke er af fossil oprindelse, f.eks. vedvarende energikilder, og nuklear energi, hvis sikkerhedsstandarder er høje, kan på afgørende måde bidrage til, at dette mål kan nås.**
5. **Forsyningsikkerheden bør styrkes ved at gøre hjemlige og importerede forsyninger mere forskelligartede og fleksible, ved at udvikle miljøvenlige indenlandske energikilder og ved at sikre, at energien kan reagere hurtigt og fleksibelt på forsyningskriser, ikke mindst kriser i forbindelse med olie og gas.**
6. **Eksterne energiforbindelser bør koordineres for at sikre fri og åben handel og et sikkert grundlag for energiinvesteringer. Der bør udvikles samarbejde med tredjelande for at øge energisikkerheden, realisere miljømæssige mål og stimulere til udvikling af relevant energiteknologi og videreformidling af den til tredjelande.**
7. **Vedvarende energikilder bør fremmes ved hjælp af støtteforanstaltninger på både fællesskabsplan og nationalt plan for at give denne energiform en afgørende del af produktionen af primær energi i Fællesskabet inden 2010.**
8. **Der bør opnås betydelige forbedringer af energieffektiviteten i Fællesskabet inden år 2010 ved hjælp af bedre koordination af både medlemsstaternes og Fællesskabets foranstaltninger.**

For at bidrage til, at disse mål kan nås, vil Fællesskabet benytte en lang række instrumenter, som allerede står til dets rådighed inden for energisektoren, heriblandt

- forskning i nye, forbedrede energiteknologier og udvikling og videreformidling af dem
- harmonisering af energiprodukters skatte- og afgiftsstrukturer for at undgå fordrejninger
- anvendelse af traktatens konkurrenceregler med den størst mulige gennemsigtighed og konsekvens
- standardisering i energisektoren
- overvågning af det indre marked
- instrumenter, hvis formål er samarbejde med tredjelande og bistand til dem
- udvikling af omkostningseffektive midler til begrænsning af uheldige miljømæssige bivirkninger af energiproduktion, energitransport og energiudnyttelse.

KOM(96) 431 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

12

Katalognummer : CB-CO-96-433-DA-C

ISBN 92-78-08534-0

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg